

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 6794/98

כבוד השופט ט' שטרסברג-כהן
כבוד השופט י' טירקל
כבוד השופט י' אגלרד

בפני:

1. דור בדרק
2. רינה בדרק
3. אלכס בדרק

המערערים:

נגד

1. מרכז רפואי "ספיר"
2. קופ"ח של ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י

המשיבים:

ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו מיום 14.9.98 בת.א. 393/93 שניתן על-ידי כבוד השופטת ה' שטיין

כ"ד בחשון תשס"א (22.11.00)

תאריך הישיבה:

עו"ד מנדלבאום חיים
עו"ד גלס שושנה

בשם המערערים 1-3:

בשם המשיבים 1-2:

פסק-דין

השופטת ט' שטרסברג-כהן:

1. בפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו (כבוד השופטת ה' שטיין) שדחה את תביעת המערערים שעילתה רשלנות רפואית. הדיון בבית המשפט המחוזי פוצל כך שתחילה נדונה שאלת האחריות.

2. להלן עיקרי העובדות כפי שנקבעו על-ידי בית משפט קמא:

המערער 1 (להלן: דור) נולד בשבוע ה-25 להריון במשקל 830 גרם והוחש מיד לטיפול נמרץ פגים בבית החולים מאיר בכפר סבא - הוא המשיב 1 (להלן: בית החולים). עם היוולדו סבל דור - בין היתר - מדמום תוך מוחי ומצבו הצריך החייאה ופעולה להעלאת חום גופו. הוכנסו צנתרים לוריד ועורק הטבור לשם הזנתו וטיפול בו. הוא קיבל אנטיביוטיקה עקב זיהום ואובחן בו חוסר יציבות נשימתית שטופל בהנשמה עם ריכוזי

חמצן. ביום השמיני לחייו התדרדר מצבו של דור והוכנס צנתר לעורק הרדיאלי של יד שמאל על מנת לאזן את רמת החמצן ואת לחץ הדם. בהיות דור כבן שבועיים, אובחן שנוי בצבע כף ידו השמאלית. הצנתר הוצא ובמשך כל היום תוארה היד כנפוחה וכחלחלה. מצבו הכללי של דור התייצב. שלושה ימים לאחר מכן, רשמה האחות שהיד "כחולה מאוד" ומחלקת הפגים פנתה ליועץ כירורגי שמצא סימנים של איסכמיה. הוא המליץ על טיפול של הגבהת היד וטפטוף מי מלח חמים ומעקב. יום לאחר מכן, משלא נצפה שיפור במצב כף היד, נערכה התייעצות עם מומחה לכלי דם, שהמליץ - לאחר שהתייעץ עם מומחה נוסף מבית חולים אחר - על הזלפת היפרין במינון נמוך. במשך יום אחד חל שיפור במצב כף היד, אך למחרת חלה הרעה והתגלו סימנים ברורים של נמק. בהתייעצות נוספת בין המומחים, לרבות כירורגים ואורטופדים, הוחלט על קטיעת היד מתחת למרפק. לאחר 100 ימי אשפוז במחלקת הפגים, שוחרר דור לביתו.

כל הרופאים שהעידו בבית המשפט הסכימו כי דור גדל להיות ילד נורמלי מבחינה פיזיקלית, ניורולוגית והתפתחותית, למעט מגבלה בפעילות הדורשת שימוש בשתי ידיים. זאת ועוד, אין ספק כי לטיפולן המסור של מנהלת המחלקה - ד"ר דולפין - וסגניתה - ד"ר רגב - תרומה רבה בתוצאה זו ועל כך מכירים להן תודה הורי דור - הם המערערים 2-3. אף על-פי כן, הגישו ההורים תביעת נזיקין שעילתה רשלנות רפואית בטענה כי קטיעת ידו השמאלית של דור נגרמה עקב רשלנותם של רופאי בית החולים. כל אחד מן הצדדים הגיש חוות דעת מומחה מטעמו עליהן נחקרו המומחים בחקירה נגדית.

3. בית המשפט המחוזי קבע כי מומחיותו של המומחה מטעם הנתבעים בעניין הטיפול שיש לתת לפגים עולה לאין שיעור על זו של המומחה מטעם התובעים. לפיכך מצא הוא להעדיפה בכל מקום בו חלוקים המומחים לגבי הטיפול הנאות בדור. עוד נקבע, כי מומחיות מנהלת המחלקה וסגניתה בטיפול בפגים גדולה מזו של המומחה מטעם התובעים ועל כן הועדפה דעתן בדבר הטיפול שניתן לדור, לדבריהן, הטיפול הנכון. בית המשפט ציין כי בשקלו את עדותן, היה הוא ער למעורבותן של אלה ולעניין שיש להן בפסק הדין, ואף על פי כן אימץ עדויות אלה עקב התרשמותו החיובית מהן.

מסקנתו של בית המשפט היתה, כי המשיבים לא התרשלו בהחדרת הצנתר לידי השמאלית של דור, וכי לא הוכח קשר סיבתי בין הכנסת הצנתר לבין נזקו של דור. עוד נקבע, כי הרישומים בדו"חות הסיעוד ועדותה של מנהלת יחידת הפגים מלמדים שהתקיים מעקב צמוד ומדוקדק אחר מצב היד. מאי הרישום השוטף של פעולת הצנתר, הסיק בית המשפט על-פי העדויות, כי פעולתו היתה תקינה במשך אותם ימים וכי לא היה כל דבר חריג עליו יש לדווח. בית המשפט קבע כי בניגוד לטענת האם, לא היו סימנים מוקדמים למצוקה ביד לפני אותו יום בו נתגלה על-ידי אחת האחיות שינוי בצבעה של היד, שאז הוצא הצנתר ונערך רישום על כך. נקבע, כי

הטיפול שניתן לדור היה נכון וטוב וכי שקילת הסיכונים לידו של דור אל מול סיכונים של מוות או פגיעה מוחית או אחרת, היתה ראויה. ההתייעצות עם המומחה לכירורגית כלי דם - כך נקבע - נעשתה מיד לאחר שהופיעו הסימפטומים שהצדיקו זאת. זאת ועוד, נקבע כי אין למצוא רשלנות בכך שתרופת ההפרין לא ניתנה לדור מוקדם יותר לאור הסיכון לנזק מוחי חמור ואף לסכנת מוות כתוצאה ממתן תרופה זו לדור שסבל מדימום תוך מוחי. יתרה מזאת, בית המשפט קיבל את חוות דעתו של מומחה ההגנה, לפיה השיפור הקל שחל במצב היד לאחר מתן התרופה, לא חל כתוצאה ממתן התרופה. בשל כל האמור, דחה בית המשפט את התביעה. לאור תוצאה זו, נמנע בית המשפט לדון בשאלת נטל הראיה ובשאלה האם ניתן היה לתבוע את המעביד מבלי לתבוע את העובד.

4. בפנינו תוקפים המערערים את העדפת חוות דעת המומחה מטעם ההגנה על פני חוות הדעת מטעמם וחוזרים על טענותיהם בכל פרטי הרשלנות שהעלו בבית המשפט המחוזי ביחס לטיפול שניתן לבנם. עוד טוענים הם, כי שגה בית המשפט בכך שנמנע מלדון בתחולת הכלל של "הדבר מעיד על עצמו", המתקיים לדעתם במקרה זה ומעביר את נטל ההוכחה. המשיבים, לעומתם, מאמצים את קביעות בית המשפט המחוזי.

לאחר שעיינו בהודעת הערעור ובסיכומי הצדדים ושמענו השלמת טיעון בעל-פה, נחה דעתנו כי אין מקום להתערב בממצאיו ובמסקנותיו של בית משפט קמא. הארכנו במעט בפירוט קביעותיה של הערכאה הראשונה על מנת להדגיש כי כל טענות המערערים שהועלו בפנינו נדונו בהרחבה על ידי בית המשפט המחוזי אחת לאחת. קביעות בית המשפט מעוגנות היטב בחומר הראיות שהיה בפניו ובהתרשמותו מן העדים. ככלל, אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בקביעות ובמסקנות הערכאה הראשונה המעדיפה חוות דעת של מומחה פלוני על פני חוות דעת של מומחה אלמוני (ראו: ע"א 1101/99 אליעזר ברקוביץ נ' חוה ברקוביץ (לא פורסם)); ע"א 2027/96 אוביץ מרדכי נ' בית חולים ביקור חולים, פ"ד נד(2) 849, והאסמכתאות המופיעות שם). לא מצאנו כי המקרה שלפנינו הינו חריג המצדיק התערבותנו. עם כל הצער על המום ממנו סובל דור, יש לברך על התפתחותו המרשימה, לאחר התגברותו בעזרת הצוות הרפואי שטיפל בו לאחר לידתו, על הבעיות והקשיים שנבעו מפגותו.

אשר על כן, אנו דוחים את הערעור ובנסיבות העניין, ללא צו להוצאות.

ש ו פ ט ת

השופט י' טירקל:

אני מסכים.

שופט

השופט י' אנגלרד:

אני מסכים.

שופט

הוחלט כאמור בפסק-דינה של כבוד השופטת ט' שטרסברג-כהן.

ניתן היום, ט"ז בטבת תשס"א (11.1.01).

שופט

שופט

שופטת

העתק מתאים למקור
נוסח זה כפוף לשינויי עריכה טרם פרסומו בקובץ
פסקי הדין של בית המשפט העליון בישראל.
שמריהו כהן - מזכיר ראשי
J02.98067940